

Podstawowe świadczenia Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS)

Podstawa prawna: AIVG

(Arbeitslosenversicherungsgesetz - Przepisy prawne dot. ubezpieczenia na wypadek bezrobocia)

Aby móc zarejestrować się w austriackim Urzędzie Pośrednictwa Pracy (AMS) jako bezrobotny lub poszukujący pracy należy być: **zdolnym do pracy, chętnym do pracy i bezrobotnym**.

Zdolnym do pracy: zgodnie z przepisami ASVG (austriacka Ustawa Ubezpieczenia i Prawa Pracy).

Chętnym do pracy jest ten, kto jest gotowy: do podjęcia pracy, uczestnictwa w kursach, szkoleniach zawodowych itd.

Bezrobotnym jest ten, kto nie jest zatrudniony (nie dotyczy pracy dorywczej – geringfügige Beschäftigung) ani nie prowadzi własnej działalności gospodarczej.

Osoby bezrobotne muszą pozostawać do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS) - dotyczy to możliwości podjęcia zatrudnienia w normalnych godzinach pracy - w wymiarze minimum **20 godzin tygodniowo**.

Dla bezrobotnych zajmujących się opieką nad dziećmi, do ukończenia przez nie 10 roku życia, lub nad dziećmi niepełnosprawnymi wymóg opisanej powyżej dyspozycyjności zredukowano do **16 godzin** normalnego tygodniowego zatrudnienia. Te osoby są zobowiązane do znalezienia innej formy opieki, w możliwie jak najkrótszym czasie, tak aby być do dyspozycji rynku pracy w wymiarze co najmniej 20 godzin.

Osoby pobierające zasiłek z tytułu opieki nad dzieckiem (Kinderbetreuungsgeld) muszą, na wymagany okres pozostawania do dyspozycji Urzędu Pracy, udokumentować zapewnienie dziecku odpowiedniej opieki.

W stosunku do **obywateli krajów nie należących do Unii Europejskiej** wymagane jest posiadanie przez nich tytułu pobytowego (*Aufenthaltstitel*), umożliwiającego swobodny dostęp do austriackiego rynku pracy.

Każda z zarejestrowanych w austriackim Urzędzie Pośrednictwa Pracy osób otrzymuje tzw. „**Betreuungsvereinbarung**” – umowę określającą zarówno warunki opieki urzędu nad nią, jak również prawa i obowiązki bezrobotnego w stosunku do Urzędu Pośrednictwa Pracy.

Świadczeniami pieniężnymi z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia są: zasiłek dla bezrobotnych (*Arbeitslosengeld*), zasiłek doraźny (*Notstandshilfe*), **oraz**

Specjalne świadczenia w zakresie wspierania zatrudnienia: wsparcie finansowe na pokrycie wydatków związanych z dalszą edukacją/dokształcaniem się (*Weiterbildungsgeld* lub *Bildungsteilzeit*), zasiłek z tytułu niepełnego wymiaru pracy w wieku przedemerytalnym (*Altersteilzeitgeld* lub *erweiterte Altersteilzeit*).

Specjalne świadczenia dla osób starszych: świadczenie przedemerytalne (*Pensionsvorschuss*), zasiłek przejściowy (*Übergangsgeld*).

Specjalne świadczenia dla osób z problemami zdrowotnymi: wsparcie finansowe w trakcie zawodowego przekwalifikowywania się (*Umschulungsgeld*).

Zasiłek dla bezrobotnych (*Arbeitslosengeld* - § 7 AIVG)

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada osoba, która potrafi udokumentować wymagane w przepisach minimum objętego składkami na wypadek bezrobocia zatrudnienia i która, w czasie trwania pobierania zasiłku dla bezrobotnych, pozostaje do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy, przy czym przysługujący okres pobierania zasiłku nie może być wyczerpany.

Prawo do uzyskania świadczenia (*Anwartschaft* - § 14 AIVG)

Warunkiem do skorzystania po raz pierwszy z określonego w/w przepisach **zasiłku dla bezrobotnych** jest:

- **52 tygodnie** legalnego, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia zatrudnienia, wykonywanego w ciągu ostatnich **2 lat** od chwili złożenia wniosku o w/w świadczenie.

- **Prawo do ponownego skorzystania z zasiłku** dla bezrobotnych przysługuje po: **28 tygodniach** legalnego, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia zatrudnienia, wykonywanego w ciągu ostatnich **12 miesięcy**.

- **Bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 roku życia, nabywają prawo do zasiłku dla bezrobotnych** po:

26 tygodniach legalnego, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia zatrudnienia, wykonywanego w ciągu ostatnich **12 miesięcy**.

Wysokość zasiłku dla bezrobotnych (*Höhe des Arbeitslosengeldes* - §§ 20 i 21 AIVG)

Zasiłek dla bezrobotnych składa się z **podstawy wymiaru** (*Grundbetrag*), **dotatków rodzinnych** (*Familienzuschläge*), albo koniecznych **dotatków wyrównawczych** (*Ergänzungsbeträge*)

- **Podstawa wymiaru** (*Grundbetrag*) wynosi około 55% dziennego wynagrodzenia netto. Wynagrodzenie netto oblicza się na podstawie miesięcznego wynagrodzenia brutto z ostatnich 12 miesięcy w ramach ubezpieczenia na wypadek

bezrobocia (wliczając tzw. 13-tkę i 14-tkę). Na każde dziecko, na które pobierane jest zasiłek rodzinny (Familienbeihilfe) należy się również dodatek rodzinny w wysokości 0,97 € dziennie. W pewnych przypadkach możliwe jest pobieranie zasiłku na niepracujących małżonków. Jeśli podstawa wymiaru zasiłku nie przekracza kwoty tzw. minimum socjalnego (Ausgleichszulage) możliwy jest również zasiłek wyrównawczy.

Link do poradnika osoby bezrobotnej:

<https://www.ams.at/organisation/ams-eservices/online-ratgeber#wien>

Okresy pobierania zasiłku (Bezugsdauer - § 18 AIVG)

Czasokres pobierania zasiłku dla bezrobotnych zależy od długości okresów poprzedniego zatrudnienia i od wieku bezrobotnego: Minimalny okres pobierania zasiłku **20 tygodni**

- **30 tygodni**: po **3 latach** zatrudnienia podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych, wykonywanego w okresie ostatnich **pięciu lat** od chwili złożenia wniosku.

- **39 tygodni**: po **6 latach** zatrudnienia podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych, wykonywanego w okresie ostatnich **10 lat**, po ukończeniu **40 roku życia**.

- **52 tygodnie**: po **9 latach** zatrudnienia podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych, wykonywanego w okresie ostatnich **15 lat**, po ukończeniu **50 roku życia**.

Kontynuacja pobierania świadczenia (Fortbezug - §19 AIVG)

W razie przerwania pobierania i niewykorzystania w całości przyznanego zasiłku dla bezrobotnych, podjęcie i dalsza kontynuacja niewykorzystanej reszty możliwa jest w ciągu **5 lat** od chwili ostatniego dnia pobierania świadczenia. Roszczenie do dalszego pobierania zasiłku wygasa z chwilą nabycia prawa do nowego świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Zawieszenie (Ruhen - § 16 AIVG)

Roszczenie do zasiłku dla bezrobotnych zostaje zawieszane/wstrzymane: w trakcie otrzymywania zasiłku chorobowego (*Krankengeld*), kontynuacji wypłaty poborów (*Bezugsfortzahlung*), w czasie pobytu w sanatorium lub w zakładzie opiekuńczym, na okres pobytu za granicą, podczas służby wojskowej/- służby cywilnej, w czasie kształcenia się, podczas pobierania zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem (*Kinderbetreuungsgeld*), lub zapomogi finansowej dla matek/ojców bez prawa do w/w zasiłku (*Teilzeitbeihilfe*), podczas otrzymywania zasiłku z tytułu dalszego kształcenia się, ponadto na okres, za który przysługuje odszkodowanie z powodu wypowiedzenia (*Kündigungsschädigung*), lub ekwiwalent za niewykorzystany urlop (*Urlaubsabfindung, Urlaubsentschädigung*) – podstawa prawna: przepisy prawa o urloпах, lub prawa o urloпах i odprawie dla pracowników branży budowlanej - jak również w czasie pobierania zasiłku przejściowego (*Übergangsgeld*).

Wyjątkiem są szczególne sytuacje, gdy również podczas pobytu zagranicą (określone kształcenie się lub specjalne sytuacje rodzinne np. śmierć blisko spokrewnionej osoby) pobieranie zasiłku jest możliwe. Maksymalny okres pobierania zasiłku w takich sytuacjach to 3 miesiące. W takich przypadkach wymagane jest skontaktowanie się z AMS oraz przedstawienie określonych zaświadczeń.

Zasiłek doraźny (Notstandshilfe - § 33 AIVG)

Prawo do otrzymania zasiłku doraźnego przysługuje bezrobotnym, których roszczenie do zasiłku dla bezrobotnych i świadczeń przedemerytalnych zostało już wyczerpane (w obrębie 5 lat od wyczerpania roszczenia), pozostających do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS) i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Wysokość zasiłku doraźnego wynosi **92% do 95% podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych**. Z dniem 01.07.2018 dochody pozostałych członków gospodarstwa domowego nie są brane pod uwagę.

Po ukończeniu przez bezrobotnego **45 roku życia** wysokość wymiaru podstawy zasiłku doraźnego obliczana jest na podstawie najdłuższego okresu pobieranego przez niego zasiłku dla bezrobotnych.

Zabezpieczenie podstawowych kosztów utrzymania (DLU - § 35 Arbeitsmarktservicegesetz)

Osoby bezrobotne mogą otrzymać powyższe świadczenie, jeśli zostaną skierowane na kurs podnoszący ich kwalifikacje i szanse na rynku pracy. Celem jest zabezpieczenie finansowych potrzeb utrzymania się, na czas trwania kursu, wykształcenia czy przygotowań w celu zdobycia pracy. Osoby, które otrzymują to świadczenie będą również w **pełni ubezpieczone**. W przypadku przysługiwania roszczenia do wyższego zasiłku dla bezrobotnych, lub do zasiłku doraźnego, uczestnicy kursu będą otrzymywać w trakcie jego trwania to wyższe świadczenie. Minimalna kwota zasiłku na czas szkolenia wynosi: **12,42€** (dla osób poniżej 18-tego roku życia), a dla osób dorosłych **20,17 €** i **28,86 €** dziennie.

Dostęp do świadczenia **nie jest objęty obowiązkiem prawnym** oraz jest możliwy poprzez osobiste spotkanie z doradcą AMS, świadczenie będzie wypłacane na czas trwania kursu, świadczeniem objęte mogą być: koszty kursu, zaświadczenia lekarskie, koszty egzaminu, koszty dojazdu itp.

Dodatek na czas trwania kursu

Osoby uczestniczące w kursach w ramach szkoleń AMS otrzymują dodatek w wysokości 2,27 € dziennie (za rok 2022).

Świadczenia związane ze złożeniem wniosku o przyznanie renty inwalidzkiej, lub o przyznanie renty z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu

Bezrobotnym otrzymującym zasiłek dla bezrobotnych, lub zasiłek doraźny, którzy wystąpili z wnioskiem o przyznanie im renty inwalidzkiej (*Invaliditätspension*), lub renty z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu (*Berufsunfähigkeitspension*) będzie w dalszym ciągu wypłacane dotychczasowe świadczenie, równocześnie przez okres **3 miesięcy** nie będą oni objęci pośrednictwem pracy. (**Uwaga: w czasie pobytu za granicą świadczenie nie będzie wypłacane**). Po upływie tego okresu, nawet jeżeli postępowanie o świadczenie emerytalno-rentowe nie zostało zakończone, podlegają oni ponownie dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy.

Ważne informacje

Podania o przyznanie powyższych świadczeń należy składać w regionalnych Oddziałach Urzędu Pośrednictwa Pracy (*regionale Geschäftsstelle des AMS*). Poza tym istnieje obowiązek niezwłocznego, najpóźniej **przed upływem jednego tygodnia**, informowania Urzędu Pośrednictwa Pracy o wszystkich istotnych zmianach dotyczących np. sytuacji ekonomicznej, przebywania na zwolnieniu lekarskim, zmiany miejsca zamieszkania, pobytu za granicą itd. Dla osób obeznanych z EDV istnieje możliwość posiadania **indywidualnego konta elektronicznego w AMS** (*e AMS-Konto*). Korzystając z niego można drogą elektroniczną, złożyć na przykład wniosek o zasiłek dla bezrobotnych.

Wstrzymanie/Zawieszenie (Sperrre - § 10 AIVG)

W przypadku bezpodstawnej odmowy podjęcia pracy, uczestnictwa w szkoleniu itp. wstrzymywane zostaje na okres **6 tygodni** – a w razie powtórzenia się podobnej sytuacji na okres **8 tygodni** – wypłacanie otrzymywanego z Urzędu Pośrednictwa Pracy świadczenia. Jednocześnie zredukowany zostaje o w/w **6 lub 8 tygodni** przyznany poprzednio okres pobierania zasiłku. Od takiej decyzji AMS jest możliwość odwołania się.

Ubezpieczenie zdrowotne, od wypadku i emerytalne osób otrzymujących zasiłek (Kranken-, Unfall- und Pensionsversicherung der Leistungsbezieher - § 40 AIVG)

Osoby otrzymujące świadczenia pieniężne z Urzędu Pośrednictwa Pracy są, zgodnie z przepisami Prawa o Ubezpieczeniach Społecznych (ASVG), ubezpieczone **od choroby** (*Krankenversicherung*) i **od wypadku** (*Unfallversicherung*). Osoby otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych i zasiłek doraźny obejmuje **dotatkowo ubezpieczenie emerytalne** (*Pensionsversicherung*). W trakcie pobytu za granicą, lub wyczerpania prawa do zasiłku jest się przez **dalsze 6 tygodni** ubezpieczonym od choroby, jeżeli okres ubezpieczenia trwał nieprzerwanie min. **6 tygodni**, lub **w przeciągu ostatniego roku co najmniej 26 tygodni**.

Zarobek dodatkowy (Zuverdienst - § 21a AIVG)

Każde podjęcie zatrudnienia musi być niezwłocznie zgłoszone Urzędowi Pośrednictwa Pracy (AMS). Do otrzymywanego z Urzędu Pośrednictwa Pracy zasiłku/świadczenia pieniężnego można dodatkowo dorobić do wysokości nie przekraczającej **€ 500,91 € brutto/miesięcznie** (*Geringfügigkeitsgrenze 2023*). Zarobek dodatkowy u tego samego pracodawcy, u którego wykonywano pracę objętą pełnym ubezpieczeniem społecznym jest możliwy dopiero po upływie **jednego miesiąca** od chwili rozwiązania stosunku pracy. Osoby zatrudnione na zasadach pracy dorywczej są uprawnione do opłacania **dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego i emerytalnego** w wysokości **70,72 €** (za rok 2023) miesięcznie.

Wypowiedzenie stosunku pracy przez pracownika (Selbstkündigung - § 11 AIVG)

Jeżeli stosunek pracy zostanie rozwiązany na skutek wypowiedzenia przez pracownika, lub w trybie dyscyplinarnym, zasiłek dla bezrobotnych, względnie zasiłek doraźny nie będzie mu wypłacany przez pierwsze **4 tygodnie** od chwili ustania zatrudnienia. Przysługujący mu czasokres wypłacania odnośnego świadczenia nie ulega natomiast skróceniu.

Terminy kontrolne i niezachowanie terminu kontrolnego (Kontrollmeldungen und Kontrollmeldeversäumnis - § 49 AIVG)

Osoby otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych, względnie zasiłek doraźny są zobowiązane do stawiania się w Regionalnym Oddziale Urzędu Pośrednictwa Pracy na wyznaczone im terminy kontrolne. W przypadku niezachowania wyznaczonego terminu zostaje wstrzymane wypłacanie otrzymywanego świadczenia do chwili ponownego stawiania się danej osoby w Urzędzie Pracy (AMS). Przysługujący czasokres pobierania zasiłku skraca się o liczbę dni pomiędzy niestawieniem się na termin, a ponownym meldunkiem w AMS, chyba że niedotrzymanie terminu nastąpiło z usprawiedliwionego powodu.

Jeżeli pomiędzy niezachowaniem terminu a ponownym stawieniem się danej osoby w AMS upłynęły więcej **niż 62 dni**, okres wypłacania przysługującego z tytułu bezrobocia świadczenia skraca się również o ten przekroczony okres czasu.

Świadczenie przedemerytalne (Pensionsvorschuss - § 23 AIVG)

Osoby, które złożyły wniosek o przyznanie im renty inwalidzkiej, lub renty z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu otrzymają świadczenie przedemerytalne (Pensionsvorschuss), jeśli Austriacki Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Pensionsversicherungsanstalt) wystawi im zaświadczenie potwierdzające ich niezdolność do wykonywania pracy i potwierdzi ich szansę na otrzymanie jednego z w/w świadczeń rentowych, oświadczając jednocześnie, iż z wydaniem decyzji nie można się liczyć w przeciągu **3 miesięcy** od daty uprawniającej daną osobę do przejścia na rentę.

Rozwiązania szczegółowe (Sonderbestimmungen)

- 1.) Pobieranie austriackiego zasiłku dla bezrobotnych w trakcie poszukiwania pracy na obszarze UE/EOG (EU/EWR) lub Szwajcarii

W trakcie otrzymywania jednego z austriackich świadczeń pieniężnych z tytułu bezrobocia istnieje możliwość szukania pracy na obszarze EOG (EWR), lub Szwajcarii i dalszego pobierania w tym czasie - **max. przez okres 3 mies.** - austriackiego zasiłku. Koniecznym do spełnienia warunkiem jest wcześniejsze, minimum **4-ro tygodniowe** zameldowanie w austriackim Urzędzie Pracy (AMS) i rejestracja jako poszukujący pracy w Urzędzie Pracy (UP) kraju docelowego w ciągu **1 tygodnia** od ustalonego z austriackim UP (AMS) terminu. W trakcie szukania pracy w innym kraju unijnym wypłata przysługującego świadczenia dokonywana będzie w dalszym ciągu przez austriacki UP (AMS). W wypadku nieskutecznego rezultatu poszukiwań, odbiorca świadczenia zobowiązany jest przed upływem **3 miesięcy** (lub do **maksymalnie dopuszczalnego terminu**) powrócić do Austrii, aby uniknąć utraty prawa do dalszych świadczeń z tytułu bezrobocia.

Uwaga: Wniosek o omawiany wyżej eksport austriackich roszczeń za granicę musi być bezwarunkowo osobiście i przed planowanym wyjazdem złożony przez zainteresowaną osobę w Regionalnym Oddziale Austriackiego Urzędu Pracy (AMS).

- 2.) Pobieranie zagranicznego zasiłku dla bezrobotnych (obszar UE/EOG) w trakcie poszukiwania pracy w Austrii:

Aby poszukujący pracy w Austrii obcokrajowiec mógł w dalszym ciągu otrzymywać przysługujący mu w Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub w Szwajcarii zasiłek dla bezrobotnych konieczne jest jego osobiste stawienie się w Regionalnym Oddziale Austriackiego Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS) i przedłożenie wypełnionego i potwierdzonego przez zagraniczny Urząd Pracy **Formularza U2 - „Portable Document U2”**. Dopiero po osobistym stawiennictwie i zarejestrowaniu się odnośnie osoby jako poszukujący pracy nastąpi wypłata świadczenia pieniężnego. Przesłanki uprawniające do otrzymywania świadczenia z tytułu bezrobocia uregulowane są przepisami wewnętrznymi poszczególnych krajów Unii Europejskiej i Szwajcarii.

Zasada 1-go dnia: w przypadku przepracowania przynajmniej **1-go** (objętego ubezpieczeniem na wypadek bezrobocia) dnia w Austrii, okresy ubezpieczeniowe z innego kraju Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EWR), lub Szwajcarii będą zaliczane do okresów ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia w Austrii.

Uwaga: Osobami często przekraczającymi granicę (GrenzgängerInnen) są osoby pracujące w innym kraju Unii Europejskiej/Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EU/EWR) lub w Szwajcarii, niż w kraj członkowski w którym żyją i regularnie, albo przynajmniej raz w tygodniu przekraczające granicę (powracające do kraju swojego pobytu). Po zakończeniu wykonywanej pracy osoby te mogą - po udokumentowaniu przez Urząd Pracy w **Formularzu U1** ich okresów zatrudnienia – przenieść dane dot. przepracowanych okresów do kraju zamieszkania. Po spełnieniu wymaganych przepisami prawnymi kraju zamieszkania przesłanek, osoby te są uprawnione do pobierania w miejscu pobytu świadczeń z tytułu bezrobocia. Prawo do świadczeń z tytułu bezrobocia w kraju zatrudnienia (np. Austrii) jest możliwe tylko po udowodnieniu posiadania w tymże kraju głównego ośrodka życia (*Lebensmittelpunkt*).

Uwaga: Ponieważ powyższe informacje przekazane są w bardzo skróconej formie, zalecamy zasięgnięcie dokładnych i wyczerpujących informacji we właściwych urzędach lub poradnictwach. Ponadto pragniemy zaznaczyć, iż pomimo dokładnego opracowania powyższego tekstu, nie gwarantujemy jego bezbłędności i nie bierzemy odpowiedzialności za ewentualne nieścisłości i niedokładności w treści przekazywanych w powyższym informatorze danych!

Beratung für Männer und Frauen
1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrant@migrant.at

Beratung für Frauen
1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrantin@migrant.at

Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice Wien und der Magistratsabteilung 17 gefördert

